

Förvaltningsberättelse 2025, Vatten och avlopp

Lagstiftning

Enligt 50 § Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) ska verksamheten bokföras och redovisas enligt god redovisningssed. Resultat- och balansräkningar ska särskilt redovisas, där det ska framgå hur kostnader som är gemensamma med andra verksamheter har fördelats. Redovisningen ska finnas tillgänglig för fastighetsägarna när den är fastställd. Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen (30 §).

Ånge kommuns VA-anläggning

I kommunens VA-anläggning finns 11 vattenverk och 21 avloppsreningsanläggningar. Varje år distribueras 1 300 000 m³ dricksvatten och 1 500 000 m³ spillvatten renas. Kommunen har ca 2 800 abonnemang varav 406 har vattenmätare (företag och hyresfastigheter), 2 200 är enfamiljshus och 150 är fritidsboenden. Distributionsnätet för dricksvatten består av 230 km ledningar, 5 tryckstegringar och 6 reservoarer. Uppsamlingsnätet för spillvatten består av 180 km ledningar och 33 pumpstationer. I det kommunala ledningsnätet finns även 20 km dagvattenledningar.

VA-verksamheten hade 2025 en omsättning på 31 595 tkr.

Årets händelser

- Överföringsledningen mellan Ljungaverk och Fränsta och avloppspumpstationerna i Ljungaverk och Komsta driftsattes i slutet av april. I samband med detta kunde reningsverket i Ljungaverk och biodammarna i Komsta och tas ur drift.
- Konsultfirman AFRY:s arbete med att ta fram en ny VA-taxa har fortgått under året. Tyvärr har arbetet blivit kraftigt försenat bland

annat på grund av att AFRY inte fick tillgång till nödvändiga uppgifter från Lantmäteriet och att deras interna resurser behövde omfördelas.

- Implementeringen/utbyggnaden av det nya övervakningssystemet fortsätter. Projektet är dock väldigt försenat då Sundsvalls IT:s arbete med att ta fram en hållbar och säker modemplösning fortfarande inte är färdigt.
- Ånge kommun är med i ett projekt där Länsstyrelsen tillsammans med länets övriga kommuner mäter förekomsten av narkotika i avloppsvatten. Proverna analyseras med avseende på amfetamin, kokain, cannabis, MDMA och tramadol. Under 2025 har det tagits prover vid fyra olika tillfällen på avloppsreningsverken i Ånge och Fränsta. Analysresultaten visar att det finns spår av narkotika i vattnet på bägge dessa reningsverk men att halterna varierar mellan olika substanser och provtagningstillfällen.
- Under året har det tagits 518 vattenprover (dricksvatten, råvatten och avloppsvatten).
- VA-organisationen deltar i ett projekt där VA skall dras fram till Site Alby.
- För att kunna möta den ökade belastningen från anstalten i Viskan så har planering och projektering för ett nytt avloppsreningsverk i Hjältan påbörjats.
- Utredning för att säkra upp dricksvattentillgången i Hjältan påbörjad.
- 13 vattenläckor har lagats under året.
- 19 akuta avloppsstopp har åtgärdats.
- Under året har det bytts ut:
 - 30 st AV (ventil avlopp)
 - 45 st SV (ventil vatten)
 - 2 st brandposter
 - 23 st avloppsbrunnar
 - 4 st dagvattenbrunnar
 - 765 m vattenledning
 - 335 m avloppsledning
 - 55 m dagvattenledning
- En vattenkiosk har satts upp i Ånge för att säkerställa att vattenuttag från t ex entreprenörer görs på ett säkert sätt, utan risk för kontaminering. Vattenkiosken möjliggör också att VA-organisationen kan ta betalt för mängden hämtat vatten.
- Ny pumplösning på huvudpumpstationen i Ånge.

Framtiden

Framtidens utmaningar för VA-sektorn i Sverige är kopplade till omvärldsläget, klimatanpassning, en åldrande infrastruktur, hållbar användning av vatten, teknisk utveckling, och sociala och ekonomiska faktorer. För att möta dessa utmaningar krävs både långsiktiga investeringar och innovativa lösningar, samt en stark samverkan mellan myndigheter, företag och medborgare.

- Säkerhet

Säkerhet inom VA är ett kritiskt område, både ur ett fysiskt och cybersäkerhetsperspektiv. Det handlar om att skydda både vattenresurser och avloppssystem från potentiella hot som kan påverka människors hälsa, miljön och samhällsfunktioner. Ånge kommun arbetar kontinuerligt med att upprätthålla och förbättra säkerheten och skyddet av kommunens anläggningar.

- Klimatförändringar och extremväder

Klimatförändringarna kommer att leda till mer extremt väder med ökad nederbörd, längre perioder av torka och översvämningar. Detta kommer att påverka både vattenförsörjning och avloppssystem. Översvämningar och skyfall kan skada VA-infrastrukturen, medan torka kan minska tillgången på dricksvatten. VA-systemen måste anpassas för att hantera både översvämningar och vattenbrist, vilket kan kräva stora investeringar i infrastruktur och teknik.

- Åldrande infrastruktur

Många av de svenska VA-systemen är gamla och behöver uppgraderas eller ersättas. För Ånge kommun beräknas den årliga underhållsskulden uppgå till 62 miljoner kronor. De reinvesteringar som Ånge kommun utför i anläggningen räcker inte på långa vägar till. På grund av detta och de senaste årens generella kostnadsökningar med högre räntor och energipriser så kommer VA-avgifterna för hushåll och företag behöva höjas ytterligare.

- Regleringar och miljökrav

Det finns ett växande fokus på att uppfylla EU:s och nationella miljökrav. Dricksvattendirektivet ställer krav på ett aktivt sökande efter föroreningar och framför allt att vi renar bort mer föroreningar än tidigare. Avloppsdirektivet är för närvarande under revidering men kommer innebära krav på en höjd och utvecklad reningsnivå vilket kommer att påverka det framtida investeringsbehovet.

Avgifter

Ett hushåll som är anslutet till den kommunala VA-anläggningen betalar årligen fasta avgifter enligt följande:

Vatten och avlopp	10 958 kr
Vatten	4 375 kr
Avlopp	6 585 kr

För ett fritidshus är avgiften:

Vatten och avlopp	8 544 kr
Vatten	3 409 kr
Avlopp	5 135 kr

För anläggning som ej brukar sin anläggning tas det ut avgifter enligt:

Vatten och avlopp	4 223 kr
Vatten	2 379 kr
Avlopp	2 379 kr

För andra fastigheter se VA-taxan (antagen av Kommunfullmäktige 2024-06-20). Den aktuella VA-taxan finns i sin helhet på kommunens hemsida www.ange.se.

Ekonomi

Under 2025 lades budget med ett underskott på 1 500 tkr för första halvåret då målsättningen vara att ha den nya VA-taxan på plats från 1/7-2025. Resultatet för 2025 är ett underskott på 1 477 tkr vilket innebär att det totala underskottet som ska återställas uppgår till 1 935 tkr.

Den totala fonderingen uppgår till 0 tkr.

Ekonomisk redovisning

I redovisningen av VA-verksamheten ingår det som bokförts på respektive ansvarsområde:

- VA-verk centrala kostnader
- Vattenverk
- VA-ledningar
- Skadeersättningar
- Avloppspumpstationer
- Avloppsreningsverk

I de bokförda kostnaderna ingår fördelning av gemensamma kostnader inom Samhällsbyggnadsavdelningen.

Kundfordringarna redovisas till bokfört. Värdereglering av kundfordring har gjorts men kostnaderna har bokförts under finansiering. Leverantörsskulder redovisas till bokfört värde.

Eventuella leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella investeringsbidrag och planenliga avskrivningar.

Anslutningsavgifter och investeringsbidrag redovisas i balansräkningen som långfristig skuld och avräknas som periodiserad intäkt.

Avskrivningar beräknas från det att anläggningen tas i bruk. Avskrivningstiden anpassas till tillgångens bedömda ekonomiska livslängd.

Kostnader som är gemensamma fördelas en gång per år. Under 2025 är fördelningen enligt följande:

Gemensamma kostnader Samhällsbyggnadsavdelningen	Gemensamma centrala kostnader Ånge kommun
EDP Future	Kommunledning
Geosecma	Kansli
Övrigt (material, porto m.m.)	HR-enhet
	Ekonomiavdelning
	IT
Summa: 215 tkr	Summa: 387 tkr

RESULTATRÄKNING (tkr)				
		2025	2024	2023
	Not			
Verksamhetens intäkter	1	31 595	30 159	26 806
Jämförelsestörande intäkter				
Verksamhetens kostnader	2	-23 749	-23 829	-24 181
Fördelade gemensamma kostnader	3	-215	-244	-165
Fördelade centrala kostnader	3	-387	-317	-355
Jämförelsestörande kostnader		0	0	0
Avskrivningar	4	-5 654	-5 630	-4 735
Verksamhetens nettokostnad		1 591	139	-2 631
Finansiella intäkter		0	0	0
Finansiella kostnader	5	-3 068	-3 018	-955
Resultat före överuttag/underskott		-1 477	-2 879	-3 586
Justering överuttag/underskott	6	0	2 421	3 586
Årets resultat	7	-1 477	-458	0

NOTER RESULTATRÄKNING (tkr)			
	2025	2024	2023
Not 1 Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter		0	0
VA-avgifter	31 057	28 740	26 575
Anslutningsavgifter	184	13	75
Intäktsförda investeringsbidrag	85	85	141
Övr. momspliktiga avgifter	268	1 320	0
Övr. momsfria avgifter	1	1	2
Övr. hyror och arrenden	0	0	11
Summa externa intäkter	31 595	30 159	26 806
Not 2 Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-7 987	-8 278	-7 891
Varor	-8 087	-9 869	-9 100
Entreprenad och köp av verksamhet	0	0	0
Lokalhyror	-655	-473	-390
Övriga kostnader	-7 020	-5 210	-6 801
Summa kostnader	-23 749	-23 829	-24 181
Not 3 Fördelad gemensamma kostnader			
Gemensamma kostnader tekniska kontoret	-215	-244	-165
Gemensamma centrala kostnader kommunen	-387	-317	-355
Summa kostnader	-602	-561	-520
Not 4 Avskrivningar			
Vattenverk	-434	-281	-394
VA-ledningar	-1 878	-2 056	-2 412
Avloppspumpstationer	-139	-131	-140
Reningsverk	-3 202	-3 162	-1 790
Summa avskrivningar	-5 654	-5 630	-4 735
Not 5 Finansiella kostnader			
Räntekostnader på anläggningstillgångar			
Vattenverk	-125	-60	-23
VA-ledningar	-815	-801	-350
Avloppspumpstationer	-38	-37	-19
Reningsverk	-2 090	-2 121	-559
Övr. finansiella kostnader	0	0	-5
Summa finansiella kostnader	-3 068	-3 018	-955

Not 6			
Ack. fondering	-6 007		
2023-års fondering till nytt reningsverk	3 589		
2024-års fondering till nytt reningsverk	2 421		
2025-års fondering	0		
S:a fonderat	0		
Not 7			
Resultat 2023	0		
Resultat 2024	-458		
Resultat 2025	-1 477		
Balanserat underskott	-1 935		

		2025	2024	2023
TILLGÅNGAR	Not			
Anläggningstillgångar				
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Fastigheter för affärsverksamhet	8	262 474	257 751	249 053
Ack. avskrivning fastigheter för affärsverksamhet		-139 388	-134 013	-128 667
S:a		123 086	123 739	120 386
Maskiner och inventarier	8	1 316	1 316	1 316
Ackumulerad avskrivning		-1 173	-1 002	-815
S:a		143	314	501
Leasade maskiner	8	1 465	1 465	1 465
Ackumulerad avskrivning		-1 465	-1 465	-1 465
S:a		0	0	0
Pågående ny-, till- och ombyggnad	9	32 821	7 785	3 866
Summa materiella anläggningstillgångar		156 050	131 838	124 753
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar		9 446	8 174	2 867
Ingående mervärdesskatt på leverantörsskulder		300	284	293
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter				
Summa omsättningstillgångar		9 746	8 458	3 160
SUMMA TILLGÅNGAR		165 796	140 296	127 913
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget kapital				
Eget kapital				
Resultatfond				
Årets resultat				
S:a eget kapital				

		2025	2024	2023
<i>Långfristiga skulder</i>				
Lån av kommunen		160 107	135 213	121 505
Långfristig leasingskuld		0	0	0
Skuld anl./anslutningsavgift		778	800	303
Skuld investeringsbidrag		1 520	1 605	1 690
Fondering för framtida investeringar		0	0	2 421
S:a långfristiga skulder		162 405	137 618	125 919
<i>Kortfristiga skulder</i>				
Leverantörsskuld		1 502	1 043	1 421
Kortfrist del leasingskuld		0	0	0
Utgående mervärdesskatt på kundfordringar		1 889	1 635	573
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		0	0	0
S:a kortfristiga skulder		3 391	2 678	1 995
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		165 796	140 296	127 913

Investeringsbidrag redovisas som skuld och avräknas som intäkt över beräknad livslängd.

Den totala fonderingen uppgår till 0 tkr.

P.g.a. systembyte kan inte dom exakta leverantörsskulder tas fram vid årsskiftet. En beräkning har gjorts.

NOTER BALANSRÄKNING (tkr)									
	2025			2024			2023		
Not 8 Anläggningstillgångar									
Fastigheter för affärsverksamhet	Ansk värde	Ack avskrivn	Rest-värde	Ansk värde	Ack avskrivn	Rest-värde	Ansk värde	Ack avskrivn	Rest-värde
Vattenverk		-31 581	5 478	36 293	-31 146	5 146	33 107	-30 865	2 242
VA-ledningar*		-70 539	32 902	101 016	-68 929	32 087	97 671	-67 156	30 514
Avloppspumpstationer		-1 888	1 956	3 274	-1 748	1 526	3 130	-1 617	1 513
Reningsverk		-35 381	82 750	117 169	-32 189	84 980	115 145	-29 028	86 117
		-139 388	123 086	257 751	-134 013	123 739	249 053	-128 667	120 386
Maskiner och inventarier									
Rörinspektionskamera (VA-ledningar)	95	-95	0	95	-95	0	95	-95	0
UV-system typ 4AF400T (VA-verk)	140	-140	0	140	-140	0	140	-140	0
Hjullastare	781	-638	143	781	-482	299	781	-325	456
Förrådstält/lagerhall terminalen	300	-300	0	300	-285	15	300	-255	45
Summa	1 316	-1 173	143	1 316	-1 002	314	1 316	-815	501
Leasade maskiner									
Leasing grävmaskin (VA-ledningar)	1 465	-1 465	0	1 465	-1 465	0	1 465	-1 465	0

*Investeringsbidrag och anslutningsavgifter redovisas som skuld och avräknas som intäkt över beräknad livslängd.

Den totala fonderingen uppgår till 0 tkr.

	2025			2024			2023		
Årets investeringar									
Fastigheter för affärsverksamhet									
VA-ledningar	2 425	-20	2 405	3 345	-39	3 306	4 862	-11	4 851
Vattenverk	766	-4	762	3 186	-14	3 172	1 970	-101	1 870
Avloppspumpstationer	570	-3	566	144	-1	143	1 320	-84	1 236
Reningsverk	962	-6	956	2 024	-7	2 017	1 475	-84	1 392
Fränsta avloppsreningsverk							85 778	-1 481	84 297
Summa	4 723	-34	4 689	8 698	-60	8 638	95 406	-1 761	93 645
Not 9									
Pågående ny- till- och ombyggnad									
Ledningsnät Östby							1 335		
Membrananläggning Ånge vattenverk							2 532		
Överföringsledning Ljungaverk-Fränsta	32 403			7 785					
Avloppsreningsverk Hjältan	114								
Vattenförsörjning Hjältan	305								
Summa	32 821			7 785			3 866		

*Investeringsbidrag och anslutningsavgifter redovisas som skuld och avräknas som intäkt över beräknad livslängd.

Den totala fonderingen uppgår till 0 tkr.